

תפילה

ב"ה

גליון 4

ערב שבת קודש

פ' דברים-חזון
ה'תשע"ט

מגזין מעולם התפילה והחזנות « חדשות » הלכה « היסטוריה ועוד

תחובת המערכת: tefilatenu2019@gmail.com

עורך: החזן ישראל ארליך - וינה

מעל הבימה - מאמר המערכת

החזן צעד מעדנות אל תוך המלון, בעיירה הקסומה אי שם בהרי שוויץ הקרירה. העבודה הנדרשת ממנו היא פעוטה. בסה"כ להנעים קצת את התפילות בשבת לאורחי המלון. דקות ספורות לפני קבלת שבת הגיעה ההפתעה הראשונה. לאחד הקשישים יש יום השנה והוא מבקש לקבל את תפילת מוסף. נו טוב, אם האחראי במקום מאשר גם כך במוסף תמיד הקהל כבר מסתכל על השעון בחוסר סבלנות, יהא הקשיש בחזית... קבלת שבת וערבית. הקהל השתתף ב'לכה דודי' בשירה סוחפת, והאזין ברוב קשב ל'רזא דשבת'. לאחר התפילה סבבו כולם את החזן והביעו את תודתם. כשהקהל התפור ניגש האחראי, במקום בתפקיד הגבאי, ובאי נעימות סח אודות אחד מאורחי הקבועים של חברת התיירות, יהודי מכובד ונשוא פנים, הנחשב ל'בעל מנגן' ובצדק רב. והוא דורש לקבל את תפילת השחרית של שבת בבוקר.

הסיטואציה המתוארת לעיל קרתה לכותב השורות לפני מס' שנים. הדילמה הייתה קשה. מצד אחד הרי הזמנתי להתפלל את כל תפילות השבת, וב"ה הציבור נהנה, ומדוע שלא אמשך. ומאידך מתחילה כאן מלחמת עולם. ע"מ לדעת את הדרך שגלך בה, הצטרפו אלי למסע המרתק עם ר' מנחם בריסטובסקי לערבות אפריקה, שם, בינות לבקתות הקש ונהרות המים, גילה חוויות ותובנות מעניינות ומיוחדות. אחת מאבני הדרך בחורבן הבית, הייתה ביום בו פסקו לשלשל את שעירי התמיד מעל החומה, כשהיהודים רבו איש באחיו, והפריעו לעבודת בית המקדש. תפילות הם כנגד קורבנות התמימה. אם אנתנו לא נפריע את תפילתו של האחר, הגם שהצדק עמנו, יהא זה אבן נוספת לבניין בית המקדש שיבנה במהרה בימינו.

הרב והחזן - פינת ההלכה

שאלה: האם מותר ללמוד יצירה מתוך תווים בשבת והאם מותר בשבת תשעה באב ללמוד יצירות בנושא גלות ונאילה לצורך אירועים שיהיו בימות החול.

תשובה: כלל ברור בהלכות שבת שאין להכין משבת לחול.

זה פסק השולחן ערוך בסימן ש"ב סעיף ג'. מקפלים כלים בשבת לצורך השבת ללבשם בו ביום באדם אחד (הכוונה שהקיפול לא נעשה על ידי שני בני אדם) ובחדשים שעדיין לא נתכבסו, (לפי שאחר שנתכבסו הם מקומטים ביותר ונראה כמתקן הכלי) ולבנים (משום שבצבועים הקיפול מתקנן בצורה ברורה יותר) ואין לו להחליף ואם חסר אחת מאלו התנאים אסור. ויש מי שאומר דלקפלו שלא כסדר הקיפול הראשון מותר בכל עניין ונראין דבריו. והעיר במשנה ברורה (שם ס"ק י"ט) "וכן סתמו האחרונים". ואמנם דעת המחצית השקל שהמחמיר ודאי עדיף, מכל מקום אין זה מעיקר הדין.

מתוך הלכה זו למדנו שעיקר האיסור בהכנה מיום טוב לחול הוא בתיקון מנא לצורך החול. לכאורה נראה מכאן שכל שמדובר בהכנה בדבר רוחני שאין כל תיקון מנא אי אפשר לאוסרו מדין הכנה מיום טוב לשבת.

אכן בספר שמירת שבת כהלכתה פירש שהכנה פירושה כל דבר שאדם עושה והוא אינו לצורך אותו היום אפילו אין בו אלא טורח מועט. כוונתו למה ששינוי בהלכות יום טוב שלא להכין מיום טוב לחברו ועל כן אסור לאפות או לבשל או לשחוט מיום טוב לחברו והעיר שם בעל המשנה ברורה (סימן תק"ג. ס"א) ואפילו דבר שאינו מלאכה רק טירחא בעלמא כגון החדת קערות והבאת יין מיום טוב לחברו גם כן אסור. וביאור דברי המשנה ברורה הוא שהכנה אינה נמדדת רק בדבר שהוא מלאכה בגדרי מלאכת יום טוב שהותרה משום אוכל נפש, ולא הותרה רק לאותו היום ולא

מיום טוב לחברו. ובוודאי מיום טוב לחול. אלא גם בדבר שהוא טירחא ועמל אך אינו מלאכה גם הוא לא הותר ביום טוב שלא לצורך אותו היום. אך בדבר שהוא רוחני גמור כגון למודים לצורך ימי החול אינן נכללים בכלל הכנה מיום טוב לחברו.

אמנם מצינו איסור הכנה גם בדיבור. במי שמבקש להניח עירובי תחומין ביום טוב שחל להיות סמן לשבת. נפסק להלכה בסימן ת"ז סעיף ב' פוסק השולחן ערוך שמי שעירב ברגליו בראשון צריך לערב ברגליו בשני והוא שילך ויעמוד באותו מקום ויחשוב שם בליבו שיקנה שם שבתית "ולא יאמר כלום מפני שאסור לעשות שום הכנה מיום טוב לשבת או משבת ליום טוב ואפילו בדיבור", אמנם שם הדיבור הוא הפועל את קניית השבתית באותו מקום, אבל ללמוד מכאן לעשות דיבור לצורך יום המחרת אין לאסור.

בספר שו"ת ציץ אליעזר נשאל האם מותר בשבת לומר ק"א פעמים ותן טל ומטר לברכה כדי שיהיה שגור בפיו במוצאי שבת בתפילת ערבית והשיב להקל. ואמנם הקשה שם הרב וולדינגר מן ההלכה שהוכרנו קודם לכן בשולחן ערוך בסימן ת"ז שבה פסק השולחן ערוך שאסור לעשות שום מלאכה מיום טוב לשבת או משבת ליום טוב ואפילו בדיבור והשיב שאנני התם עושה מעשה על ידי שמערב ברגליו והדיבור מוכיח שהוא מכוון לקנות שבת ליום אחר אבל דיבור שאין בו מעשה רק לימוד אין לאסור. מכאן הסיק הרב זצ"ל שחזן המכין תפילתו לימים הנוראים בשבת שהוא מותר וכן מי שמכין לימודיו בחול אם הם דברים המתירים ללמוד בשבת אף שלומד לבחינה בימות החול שהוא מותר מכל מקום דברים שיש בהם קדושה כמו ללמוד תורה או ללמוד פרכי שירת התפילה שיש בה משום מצווה הרי הם מותרים באופן ברור אף שיש בו לימוד לצורך התנים או אפילו לצורך ימות החל (עיין שו"ת ציץ אליעזר חלק

י"ט סימן י"ד בדיבור המתחיל אגב רציתי). וכן עולה גם מתשובת בעל המשנה הלכות חלק י"א סימן רנ"ה. ואין צורך להאריך יותר.

לסיכום: תשובתי לשאלתכם שוודאי מותר ללמוד יצירת נוסח התפילה, וודאי גם על ידי תווים רשומים וזה בגדר של לימוד בדבר מצווה המותרת בשבת לצורך ימים אחרים ואין בזה משום הכנה משבת לימים אחרים.

הלכה זו נוהגת אף לעניין שבת חזון שכן בשבת זו מזמרים זמירות כמו בכל שבת רגילה, ואכן יש חילופי מנהגים לשיר במנגינה של איכה פסוקים מן ההפטרה, הפטרת חזון וכן פסוק איכה אשא לבדי בפרשת דברים וכן מנגינת אלי ציון בשירת לכה דודי. מנהג רוב ככל הקהילות האשכנזיות לנהוג כן ואין פוצה פה.

והוא מוכח ממה שכתב ה"מגן אברהם" (סי' רפ"ב), בענין שבת חזון (סקי"ד) לקרוא רק לרב או ת"ח שיוודע לקונן, וכן מביא ב"קיצור ש"ע" (סי' קכ"ב סעיף י"ז). וכן מצינו בספר מנהגי מטרסדורף שהיו מנגנים לכה דודי הניגון אלי ציון וכתבו שהוא מנהג אשכנז (כתב עת זכור לאברהם חולון תשנ"א)

ואף שבקובץ התורני מבקשי תורה סימן מ' הביא את מנהגי מרן החזן אי"ש זצ"ל במנהגי תשעת הימים מובא שמרנא החזן אי"ש הנהיג בבית מדרשו לקרוא הפטרת חזון בניגון הרגיל של כל השנה וכן נהג בשירת לכה דודי אין זה מנהג המקובל בקהילות אשכנז כאמור ומותר ביום זה גם לשיר שירים המזכירים עניין האבל והחורבן, ומכיון שאמרנו שאין בזה משום איסור הכנה ממילא מותר ללמוד ביום זה אף לצרכי החול שירה שיש בה מענייני הגלות והגאולה.

שלום רב לאוהבי תורתך ואין למו מכשול.
הרב אהרן כ"ץ, רב בפועל של העיר רמת גן.

א' שמייכל - חזנים מחייכים

מעשה בחזן וגבאי שמעולם לא הסתדרו יחד, כשהגבאי נוהג במופגן לשים אטמים באוזניו בעת שירת החזן. כשתש כוחם פרשו השניים לגימלאות. אך החזן המשיך להסתובב בתלבושתו החזנית, והגבאי באטמי אוזניו.

יום אחד נפגשו השניים, והגבאי לשעבר סונט בחברו החזן בדימוס: תלבושת של חזן למה לך?

השיב לו החזן: זכר לימים הטובים. ואתה אטמים באוזניך מדוע? משיב לו הגבאי: זכר לחורבן...

עיון תפילה

"ממקומו הוא יפן ברחמיו לעמו, ויחזן עם המיחדים שמו"

רבים מנגנים בנוסח התפילה: ויחזן עם - המיחדים שמו (כך זה מתחלק באופן טבעי מבחינת משקל המילים) אך הפיסוק הנכון הוא: ויחזן - עם המיחדים שמו. (עדיף כמובן ללא פיסוק כלל)

ויה"ר שיחזן עם המיחדים שמו בגאולה שלימה במהרה בימינו אמן.

מחשבת התפילה - חידה חזנית

היכן מופיע תשעה באב בקבלת שבת?

פתרון החידה מגליון מס' 3 מספר קוראים ניסו את כוחם, אך את התשובה הנכונה ענה ידידנו אברהם פריד.

בברכת החודש אנו אומרים "א פעמים את המילים 'חיים' הם כנגד "א חודשים שמברכים בהם את החודש. (מקור: שערי רחמים אות מ"ט)

האיש והפסנתר

ראיון עם ר' מנחם בריסטובסקי הי"ו.

מנחם בריסטובסקי

מה אתה עושה כשהחזן שאתה מלווה בורח מן הסולם? האם התופעה הזו נפוצה, ואיך ניתן למנוע אותה?

ב"ה התופעה הזאת אינה נפוצה, אבוי באם זה היה כך... בכל מקרה, כאשר זה קורה בקונצרט, אני מנסה להוביל אותו במודולציה המתבקשת ולהחזיר אותו לסולם המקורי. במקרים שאני מזהה שזה לא אפשרי, אני זורם איתו. לתופעה הזאת מגוון סיבות. באם מדובר אכן בחזן מקצועי מבחינה מוזיקאלית, זה בדרך"כ נובע מטכניקה לא נכונה בשירה, או ממצב לחץ, או שהחזן לא יודע את היצירה על בוריה.

כנראה שיש מקרים בהם תוקף איתך צורך לצעוק באמצע הקונצרט לצעוק על חזן 'לא' איך התחושה, ומה אתה עושה בפועל?

אכן, אני מזדעק פנימית... אני מרכך את העניין עם אינטרלוד (מעבר מוזיקלי), וממשיך ביצירה מבלי לתת לקהל המאזינים את התחושה שקרה כאן משהו.

האם וכיצד פסנתרן יכול להביע רגש בנגינתו, בפרט שבניגוד לכנר ודומיו הקהל כמעט ולא רואה אותו ואת תנועות גופו?

הדינמיקה! הרגש בנגינה מתבטא בהתפתחות דינמית, קצב פנימי ביצירה, צביעה הרמונית מעניינת ומגוונת. הקהל תמיד ירגיש אם בן אנוש מנגן, או שזו תוכנת מחשב.

וכן, תפקידו של החזן הוא לתת את ליבו, וכשהוא עושה זאת עם מלא רגש, על ידי כך הוא מבטא את המוזיקה באופן

הם דברים טכניים, אבל חשובים מאד להצלחת האמן.

עד כמה לדעתך חזן חייב להיות מקצועי מבחינה מוזיקלית?

ככל שחזן מבוסס יותר מבחינה מוזיקאלית, קרי: ידע בסולפג' (קריאת תווים), פיתוח קול, התמקדות בקולורטורה מדוייקת, קו נכון בנוסח התפילה, כל אלו יקנו לו בסיס איתן, שעליהן הוא יכול לבטא את עצמו בצורה הטובה ביותר.

אתן דוגמה מעניינת מאחד הקונצרטים היותר מיוחדים שהשתתפתי בו. הייתה זו הופעה יחד עם מרדכי סובול ז"ל ויבלחט"א החזן ר' איצ'ה מאיר הלפגוט. ההופעה הייתה בפני כ-4,000 איש עם התזמורת הפילהרמונית של ניו יורק. בין חברי התזמורת היו גם נגנים יפנים. מה להם ולחזנות?! זהו המיוחדות שבדבר, שפת המוסיקה חובקת עולם, להיכן שתגיע, הנח את התווים על הפולטים והיצירות מנוגנות. החוויה הייתה עצומה, התרגשות הקהל שישב והאזין באולם האדיר הזה, פילחה את האויר. דבר זה מתאפשר אך ורק אם החזן אכן מקצועי מבחינה מוסיקלית. רק כך הוא יכול לתקשר בשפה המובנת לחברי תזמורת מכל אומה ולשון.

דוגמה נוספת מקונצרט שהתקיים פעם בהיכל התרבות. החזן ר' חיים אליעזר הרשטיק ביצע את היצירה 'לא אמות' של רוזומני. דקות ספורות לפני ההופעה החליט יחד עם מרדכי סובול ז"ל על אלתור פותח ליצירה על המילים "סבוני גם סבבוני". חיים אליעזר ואנוכי אלתרנו און ליין על הבמה לפחות כעשר דקות, כשמרדכי ממתין עם שרביט הניצוח עד שנסיים. ושוב, גם דבר כזה מתאפשר רק כשהחזן אכן מפותח ומלומד מבחינה מוסיקלית, ויודע את אשר לפניו.

מ אחורי כל חזן גדול, עומד מורה גדול... יש לציין שאתה בעצם המורה היחיד שלא 'מפקיר' תלמידיו במדרגות הבמה, אלא מלווה אותם - תרתי משמע - גם על הבמה ממש. מה לדעתך ההבדלים הגדולים והבולטים בין שירת החזן על הבמה, לבין שירת החזן בלימודים ובחזרות, ואיך ניתן לצמצם את הפער?

שם הכותרת הוא פחד קהל. כשם שיש "מצב טיסה" יש גם "מצב הופעה". לעיתים מצב ההופעה גורמת ל'בלאק אאוט' ולנעילת החושים, ואז האמן מאבד

...חיים אליעזר ואנוכי אלתרנו און ליין על הבמה לפחות כעשר דקות, כשמרדכי ממתין עם שרביט הניצוח עד שנסיים. ושוב, גם דבר כזה מתאפשר רק כשהחזן אכן מפותח ומלומד מבחינה מוסיקלית, ויודע את אשר לפניו.

את הריכוז וההתמקדות בביצוע. התחושה הקשה הזאת חולפת עם הזמן ועם הניסיון. אני אישית משתדל מאד להרגיע ולהעניק תחושה של ביטחון, עמידה נכונה על הבמה, שירה נכונה מול המיקרופון. אלו

מנחם בריסטובסקי עם ילדי אפריקה

קלים יותר. לעומת הדורות הקודמים שהמוסיקה הקלאסית הייתה הז'אנר הפופולרי, וכמובן שהחזנות הייתה מושפעת מכך באופן ישיר.

לאן החזנות צועדת בעתיד, התשובה אינה חד משמעית. ככל שירבו שבתות חזנות וקונצרטים, כך נשמר את ז'אנר החזנות, ולא נאפשר דעיכה מוחלטת. ישנם רבים וטובים המבקשים חזנות וצמאים לכך.

אך, ככל שהחזנים יהיו יותר מקצוענים ומלומדים מבחינה מוזיקלית, יהיה להם קל יותר להתממשק עם אמנים אחרים, וכך יוכלו יותר להישאר "על הבמה".

האווירה והחוויה הייתה מהמיוחדות שבכל המסעות וההרפתקאות לאורך השנים.

לקראת אחד הקונצרטים, משה שטרן הפתיע את הקהל וגיבש מקהלה מילידים מקומיים, ולימד אותם את הפיזמון שהלחין למילים "וכלם פותחים את פיהם". זו הייתה חוויה של קולות שלא תישכח! אז אם כשמופיעים שני חזנים גדולים אלו, עדיין יש מקום על הבמה גם לילדים אפריקאים... אזי כשיש מקום בלב יש מקום לכולם!

כאחד שבעצם חי את הייך הפרטיים בעולם החסידי, ומתפלל בשטיבל חסידי, אך מאידך אתה מוזיקאי בנשמתך. איך אתה חש כשאתה שומע את ה'בעל תפילה' הסטנדרטי מדי שבת בשבתו.

כשיש בעל תפילה עם נשמה ומביא לפעמים סיסטמות מוזיקליות מעניינות, אני מתרגש. אבל גם בסטנדרט, יש ויש. ישנם הרבה פשוטי עם שמתפללים יפה ונקי מבחינת הנוסח והמוזיקה.

מה קטע החזנות החביב עליך ביותר?

רבים קטעי החזנות האהובים עלי, וקשה לפורטם. אך בניגוד לרבים אחרים, אני בעד לחנים חדשים, יצירות חדשות, לחדש ולהוסיף! ניתן בהחלט לעשות זאת

מיוחד. תפקידו של הפסנתרן הוא לדעת ולהכיר את המהלכים והמודוסים כדבעי, ואז גם הוא יסחף אחרי החזן עם הרגש וההבעה הטובה והנכונה.

האם פעם נוכחת בקונצרט כשהזן טועה טעות גסה? מה התחושה שלך כאדם שבעצם עומד מאחורי הקלעים?

זוהי תחושה לא טובה, ומלחיצה... אכן, בשנות פעילותי בליווי קונצרטים, חוויתי מספר פעמים טעויות של חזנים. זכורני חזן שהצטרף על הבמה באופן מחריד, ואוי לאזניים שכך שמעו... אך יש לזכור שגם חזן הוא בשה"כ בשר ודם.

ישנם מעידות שביד הפסנתרן המלווה לחפות עליהן. כמו כניסות חזנים שלא היו מסונכרנות עם התזמורת. כשאני בריכוז מלא, הייתי משתדל להיות דרוך ולהקדים רפואה למכה, ולתת תחושה שלא קרה מאומה ע"י אינטרלוד - מעבר מוזיקלי, בכדי להשלים תיבות חסרות, ושהתזמורת תוכל להיכנס שוב במועד המתאים. או במקרה של תקלה קטנה בהפקת הקול, בצליל גבוה מדי או ארוך מדי, ניתן לחפות על כך בצלילי הליווי. אך כשאין לי דרך לעזור, זוהי תחושה מאוד לא נעימה.

האם נוכחת פעם במקרה שהוזמן אל הבמה או העמוד חזן אחד, ובטעות או שלא בטעות ניגש מישהו אחר.

ב"ה מעודי לא הייתי נוכח בסיטואציה שכזאת, ודבר כזה אסור שיקרה. אך באם חלילה זה קורה, ברוח הימים האלו הייתי מציע, לוותר... כשכל אחד יתן דעתו גם בטובת הזולת, הם יופתעו לגלות שעל הבמה יש מקום לכולם. וכאן אני אשתף את הקוראים בחוויה מיוחדת שהייתה לי, שלא זכורה לי חוויה גדולה מזו. לפני שנים רבות הייתי יחד עם החזן הראשי לצה"ל אריה בראון ז"ל, ויבלחט"א החזן ר' משה שטרן הי"ו יאריך ה' ימיו בטוב ובבריאות איתנה, במסע במזמבסה שבקניה.

שבוע ימים במחיצתם של החזנים הללו, הוא לא דבר של מה בכך. יהודים פיקחים ושנונים, ולא פחות מכך, מרתקים.

האזור הוא מקום נפלא, אחד מהמקומות האקזוטיים היפים. היה שם מלון ששימש כמקום נופש ליהודים מכל העולם, מישראל ארה"ב ועוד. המקום הופצץ ע"י אלקעידה שנה או שנתיים לאחר ביקוריני שם. האוכלוסיה המקומית התלהבה למראה אנשים מעולם אחר, והילדים בכפרים, בכיתה שביקרנו, חטפו את סוכריות הטופי שהבאנו להם. הם לא הכירו את הגומי הזה, אבל לאחר טעימה, הם נהנו מכל רגע...

החזנות כיום למעשה מחפשת את עצמה. החזנות בעידנא דנן נאבקת על הישרדותה. הדור כיום מושפע לאין ערוך ממוסיקת העולם המחלחלת גם למוזיקה החסידית, דור דור ודורשיו...

מנחם בריסטובסקי — כרטיס ביקור —

פסנתרן מעבד ומורה.
בסטודיו של מנחם אולפן
הקלטות. מנחם מבצע הקלטות
עבור חזנים. הפקה מלאה, תזמור,
קולות, מיקס ומסטרינג.
מיקום: מעלות הדרך היומי 5
בני ברק.

טלפון: 053-3134600

מבלי לפגוע חלילה בנוסטלגיה של יצירות החזנות לדורותיהן.

איש דורות ראו עיניך, מה דעתך על החזנות כיום, ולאן לדעתך היא צועדת בעתיד?

החזנות כיום למעשה מחפשת את עצמה. החזנות בעידנא דנן נאבקת על הישרדותה. הדור כיום מושפע לאין ערוך ממוסיקת העולם המחלחלת גם למוזיקה החסידית, דור דור ודורשיו...

אנו האמנים משתדלים לרכך ולתבל גם ברפרטואר המושמע בתפילות ובקונצרטים. יותר מלודיות בתוך הרציטטבים, שירים וכו'.

קיים כיום ציבור אוהבי החזנות האוטנטית, אבל המיינסטרים אוהב 'חיים

החזן משה גנטשוף ז"ל

משה גנטשוף נולד בשנת תרס"ד 1904 באודסה שבאוקראינה. בנערותו היגרה משפחתו לארצות הברית, והשתקעה בטולדו שבאוהיו, שם למד חזנות מוזיקה וסולפג' מהחזן אירוונג קורבין. וכן השתתף במקהלת בית הכנסת עם החזן שלום צבי צמחזון. לאחר מכן עבר לבניו יורק שם המשיך בלימודי חזנות ומוזיקה אצל החזן יהושע לינד ואצל החזן אריה לייב רוטמן.

במקביל הוא שר במגוון מקהלות בניו יורק, וכן תחת שרביט המנצחים של ליאו לוב ומאיר מכטנברג. בשנת 1928 קיבל את משרתו הראשונה בבית כנסת כברונקס. לאחר פטירתו של החזן דוד רויטמן בשנת 1944, הוא נכנס תחתיו למשרת החזן בבית הכנסת שערי צדק במנהטן. בשנות הארבעים, החלה הקריירה שלו כחזן שלו לגדול

ולפרוח. הוא כיהן במקביל בכמה בתי כנסיות בניו יורק, יצא למסעות קונצרטים רחבי אמריקה, ישראל ואירופה, ואף הקליט מספר תקליטים. בשנים אלה הוא התפרסם בעולם החזנות, כאשר הוא פעיל באגודות החזנים למיניהם, ומלמד חזנים צעירים. במשך כ-25 שנה שידר תוכנית חזנות במסגרת שידורי הרדיו היהודי בניו יורק, בה שר בעצמו, לרוב יצירות שלו, וארח חזנים אחרים. החזן גנטשוף התאפיין באמירה מיוחדת, ברציטיביזם הייחודיים לו, בלחניו הרבים, ובאינטרפרטציה שהעניק ללחנים אחרים.

משה גנטשוף נפטר בט' אב תשנ"ז 12.8.1997

דניאל דהאן

חזן ישראלי בעל מוניטין בינלאומי

מבצע יצירות חזנות, שירים ישראליים וקטעי קרליבך. בעל קול טנור עוצמתי ומנעד רחב מאוד.

משמש כחזן בבתי כנסת רבים בישראל ובעולם. בהם: אוסטרליה, קנדה, אירלנד, גרמניה, ספרד, צרפת, אנגליה ועוד.

המוטו שלי

חיבור הקהל למנגינה הנכונה ביותר ובעיתוי הנכון ביותר. זהו התוצר המרגש עבורי.

השמחה שנוצרת משיתוף הקהל, לסחוף ולהרטיט את ניצוצות הנשמה היהודית, אך לעיתים גם השקט שמתקבל מיצירה שאפשר לחתוך בסכין.

החזן שלי

להמשיך וליצור את הלהט של קהל המתפללים תוך כדי חיבור הקהל בשבילי מנגינותיו של יוס'ה רוננבלט עד מנגינות בני דורנו.

www.ddahan.com
להזמנות:
+ (972) 52-505-88-99

לפרסום במדור זה ניתן לפנות למערכת!

השטייטלע - שירים באידיש

מלך ישראל
אוי, דוד דוד! שטיי אויף פון דיין שלאף געטרייער פאסטיר, זאג וואס, איז צו טאן זעה ווי מען שלאכטעט אויס, דייע שאף און קיינער נעמט זיך פאר זיי נישט אן

אבער אז מען וועט הערן דעם שופר של משיח, יא וועט ער אויפשטעהן פון זיין קבר גיך, יא און ער וועט זיך זעצן אויף זיין שטיהל און וועט זיך געבען אויף זיין פידעלע א שפיל

און אויף דער מינדט וועט זיך געבן א ריק פיהלע מוזיקאנטען און א יעדער איד וועט זינגען דאס ליד פון תהילים דעם בעקאנטען

און אויך דער ים וועט זיך איינהאלטען קוים צו שאקלען מיט די בעטלעך און דער גרינער וואלד וועט קומען באלד און פלעסקען מיט די בלעטלעך

און דוד המלך מיט זיין פידעלע וועט זיך שפילען א פרעהליך לידעלע און דוד המלך מיט זיין פידעלע וועט זיך שפילען א פרעהליך לידעלע

ישראל'קה איז נאך ניי געבוירן ישראל מיין קיינד גייט נישט פארלוירן זינגט מיט מיר אט דעם שיר צו דעם לעבעדיגען גאט, יא זינגט מיט מיר אט דעם שיר צו דעם לעבעדיגען גאט, יא!

הו שיר המתאר בצבעים חיים את ביאת המשיח. השיר פותח בקריאה לדוד מלך ישראל, שקברו נמצא לא הרחק, שם תחת מצבת האבן נמצא הכתר שלנו - דוד המלך. אוי דוד דוד עורה והביטה מה נעשה לצאנך.

בהמשך מתאר את השיר את כל המנגנים בכלי שיר המופיעים מכל עבר, ויחד עם גלי הים וענפי העצים הם מזמרים מפזמוניו של דוד המלך מספר התהילים.

את השיר כתב אברהם גולדפדן. אברהם גולדפדן היה סופר ומשורר שכתב קומדיות אופרות ודרמות ביידיש, מלאות רגש. גולדפדן נחשב לאבי התאטרון היהודי בכלל והידי בפרט. גולדפדן היה הראשון שהקים תאטרון יהודי מקצועי. זה היה מעשה יוצא דופן, שכן הצגות תאטרון לא היו מקובלות בחברה היהודית.

בין שיריו הרבים ניתן למצוא את "רוזינקעס מיט מאנדלעך", מאוחר יותר הקליט את השיר החזן יוס'ה רוננבלט, והחל לשיר אותו בקונצרטים רחבי העולם. במקור השיר מופיע עם ארבעה בתים. אך הוא התפרסם עם הבית הראשון בלבד.

נישט ווייט צו גיין קען א יעדער-ער זעהן ווי אונטער א שטיין אין איין טיעפער העהל

ליגט אונזער קרוין לאנגע יארן שוין אונזער דוד

